

ትጽቢት ሐገዝ መንግስቲ ትግራይ

ካብ ምዕራባውያን ሃገራት

መንግስቲ ክልል ትግራይ ነቲ ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ ብምክንያት እብ ምሉኣ ኣፍሪቓ ንሰላም ዕንቅፋት ኮይኑ ኣሎ ኢሉ

ናብ ኣቦ መንበር ሕብረት ኣፍሪቓ ፕረሲደንቲ ሰነጋልን ፕረሲደንት ከንያን ዘቐረቦ ክሲ፣ ሐቂ ዘይብሉ ውጽኢ ሐሶት ኢዩ። ነቲ ባዕሉ መንግስቲ ትግራይ ኣብ ሕዳር 2020 ዓ.ም. ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ህዝቢ ኣብ ነንሕድሕዱ ክቃተል ዝጀመሮ ኣሸሐት መንእሰያት ዝቐዘፈ ሃገር ዘዕነወ ውግእ ድሕሪ ፍሸለቲ ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ውሽጣዊ ጉዳይ ሃገርና ብሰላም ክንፈትሖ ተሰማሚዕና ንገብሮ ዘሎና ፈተነ፣ መንግስቲ ኤርትራ ዕንቅፋት ኮይኑና ኣሎ ብምባል ብሐሶት ሸፊኑ ተመጻደቅቲ ክረክብ ስለዝደለየ ምጻኑ ግልጺ ኢዩ። ዶር ደብረጽዮን ሐገዝ ዩክሬን ካብ ምዕራባውያን ስለ ዝረገዩ፣ ውግእ ክልል ትግራይ ምስ መንግስቲ ኢትዮጵያ ውግእ ዩክሬን ምስ ራሻን ብሐደ ብምዕርራይ፣ ኤርትራ ከም ምክንያት ተጠቐሙ ካብ ምዕራባውያን ሐገዝ ክረክብ ኢዩ ኣብዮት ዝብል ዘሎ። ነቲ ናይ ሐሶት ክሲ መራጎዲ ክኾኖ ኢሉ ድማ መንግስቲ ኤርትራ ናብ ወጻኢ እተቐርቦ ሰደድ ወተሃደራ፣ ናይ ጸዋታ ሐይላን ናይ ሰላላ መኳንንታን ስለዝኾነ ነዚ ኣብዚ ጊዜ ዘኣብ ውሽጣዊ ጉዳይ ኢትዮጵያ፣ ሶማሊያን ሱዳንን ዝርኤ ዘሎ ውሽጣዊ ግርጭታት ካብ ፖለቲካዊ ዘይምስምማዕ ጥራይ ኣይኮነን ናይ መንግስቲ ኤርትራ ኢድ ምትእተታው ስለ ዘለዎ ኢዩ ኢሉ ኣጥቢቐ ይጸቕጠሉ። እንታይ ኢዮም እዞም መራሕቲ ወያነ ምእንቲ ክዋግኡ ደገፍ ካብ ምዕራባውያን ዝጸብዩ፣ ካብ ዘይከውን ትኾቡለይ ወጺኦም ህዝቦም ካብቲ ዘለዎ ጸገም ከድሕኑ ናብ ሰላም ዝወሰድ ምገዲ ዘይደልዩ። መራሕቲ ናይዚ ከባቢ መንግስታት ኤርትራ፣ ኢትዮጵያን ሶማሊያን ኣብዞም ዝሐለፉ ዓመታት ህዝቦም ጥራይ ዘይኮነ ምሉእ መንግስታትን ህዝብታትን ዓለም ዝፈልጦ ተኣኪቦም ተሰማሚያም ክፍርሙ ተራእዮም ኢዮም፣ ኮይኑ ግን ብዛዕባ እንታይ ዘትዮም ተሰማሚያም ዝተሰምዑን ዝተገልጸን የለን። ስለዚ እንታይ ስለ ዝደለየ ኢዩ ፕረሲደንት ክልል ትግራይ ኣብ መንግስቲ ኤርትራ ጥራይ ዘተኮረ ኣብ ኢትዮጵያ፣ ሱዳንን ሶማሊያን ኣትዩ ሰላም ከይዘፍን ጸገም ይፈጥር ኣሎ ኢሉ ዕባራ ምክንያት ዘቐርብ ዘሎ። መራሕቲ ናይዚ ከባቢ ኤርትራ፣ ሱዳን፣ኢትዮጵያን ሶማሊያን ከሎም ሐደ ባህሪ ዘለዎም ሐቢሮም ኣብ ነንሕድሕዶም ሐሐንሳእ ክተሐጋዝሱ ሐሐንሳእ ከኣ ክጠላላሙ ኢዮም ዝርከቡ። ኣብ ምምራሕ ውሽጢ ህዝቦም ድማ እቲ ሐደ ካብቲ ሐደ ብዝክፍኡ፣ ብቐትለት፣ ብማእሰርቲ፣ ብሰደት፣ ኣብ ነንሕድሕዱ የዋግእዎ፣ ብሕማምን ጥምየትን የሳቕይዎ ኣሎዎ። መሪሕነት ወያነ`ውን ከብዚ ዝተፈልየ ተግባር የብሉን። ከሎም መንግስታት ናይዚ ከባቢ ብሐደ ተግባር ኢዮም ዝልለዩ።

መሪሕነት ወያነ ኣብ ምሉእ ኢትዮጵያ ስልጣን ጨቢጦም ኣብ ዝነበረሉ ጊዜ ከምቲ ናይ መንግስቲ ኤርትራ ተምሳሳሊ ተግባር እንዳፈጸሙ ነቲ ወተሃደር ኢትዮጵያ ንሰደድ ከም ልምዲ ኢዮም ዝዋቀሙ ነይሮም። እቲ ኣብ ሰደድ ዝነበረ ወተሃደር ኢትዮጵያ፣ እቲ ኣብ ውሽጢ ሃገሩ ተፈጠሩ ዘሎ ሕማም ስለ ዝጸለዎ ኣሰር ናይቶም ኣብ ወጻኢ ሃገራት ተዘርጊሖም ሃገሮም ወኪሎም ዝሰርሑ

ዝነበሩ ኩሎም ዲፕሎማሲታት ኣብተን ዘዝነበርዎን ሃገራት ዕቕባ ዝሐተቱ እቶም ኣብ ሰደድ ዝነበሩ ወተሃድራት ውን ብተመሳሰሊ ኣብተን ዝነበርዎን ሃገራት ዕቕባ ሐቲቶም ይነበሩ ኣለዉ። እዚ ኩሉ ዝፈጠሮ እቲ 327 ዓመታት ብውሽጢ ካብ ህዝቢ ኢትዮጵያ ብደገ ካብ መንግስቲ ኤርትራ ሰጊኡ ሰልጣኑ ክሕሉ ብሐሶት ንሓያላን መንግስታት ክለኣኣኽ ዓሌታዊ ዘይሰብአዊ ጎነጽ ክፍጽም ዝነበረ ወያነ ኢዩ፤ መንእሰይ ኢትዮጵያ ድማ ነቲ ንብዙሕ ዓመታት ዝወረደ ሕሰም ከይተሐለለ ተቓሊሱ ሰበሰልጣን ወያነ ካብ ምሉእ መሬት ኢትዮጵያ ሃዲሙ ኣብ መቐለ ከም ዝዕቀብ ገይርዎ። ትግራይን ኣብ ኢትዮጵያ ሰፊሖም ብረሃጸም ዘዋረይዎ ንብረት መንበሪ ገዛውቲ፣ ሆቴላት፣ ድኳናት ብሐዊ ተቃጺሉ፣ ብዙሐት ትግራይን ካብ መንግስቲ ኣም ተመዘቢሎም። እዚ ሕጂ ፕረሲደንት ክልል ትግራይ ዶር ደብረጽዮን ናብ ኣቦ መንበር ሕብረት ኣፍሪቃ ፕረሲደንት ሰነጋልን ፕረሲደንት ከንያን ዝጸሐፎ እኹስኩስ መግለጺ ነቲ ኩሉ ኣብ ሰልጣን ኢትዮጵያ ከለዉ ዝፈጸምዎ በደል ረሲዲዎ ዘይኮነሰ ሕያዎይ ክመስል በቲ ልሙድ ሐሶት ባህርያቱ ከጣቕሰ ኣብ ኤርትራን ኤሪትራይን ዘለዎ ቀሐር ኢዩ ዘብርሃልና ዘሎ። ኣብዚ ክርሳዕ ዘይብሉ ኣብቲ ዝሐለፈ ኢትዮ-ኤርትራ ናይ ዶብ ውግእ መንግስቲ ክልል ትግራይ ኢዩ ወተሃደር ኤርትራ ቀቲሉ ንመንግስቲ ኤርትራ ኣብ ውግእ ዘእተዎ። ኣብዚ ናይ መንግስቲ ኢትዮጵያን መንግስቲ ክልል ትግራይን ውሽጣዊ ውግእ ምስተጀመረ ድማ መንግስቲ ክልል ትግራይ ኢዩ ሚሳይላት ኣብ ኤርትራ ተኩሹ ንመንግስቲ ኤርትራ ኣብ ውግእ ክኣቱ ዝደፋፍኦ።

እዚ ካብ መንግስቲ ክልል ትግራይ ናብ ኣቦ መንበር ሕብረት ኣፍሪቃ ፕረሲደንት ሰነጋልን ፕረሲደንት ከንያን ዝተላእከ ደብዳቤ ነቲ ባሕሎም ዝጀመርዎ ውግእ ብደረጃ ሰበሰልጣን ሕብረት ኣፍሪቃ ክፍታሕ ኣሚናም ዘይኮነሰ ነቶም ናይቲ ደብዳቤ ቅዳሕ ዝለኣኹሎም ማሕበራት፣ ከምቲ ወያነ ዝለኣኣኹዎም፣ ክሕጉዙና ኢዮም ብምባል ኣብ ምዕራባውያን መንግስታት ተኣማሚናም ከይሐፈሩ መንግስቲ ኣመሪካ ይሕግዘና ኢዩ፤ ሐብረት ኤውሮጳ ኣብ ጎንና ኢዮም ዘለዉ ኢሎም ንህዝቢ ትግራይን ሰራዊቱን ብትዕቢትን ፈኽራን ሐሶት ፕሮፓጋንዳ ብምዝርጋሕ ናይ ስምዑላይ ርኣዮላይ ኣውያት ኢዮም ዘእውዩ ዘለዉ። ስለዚ ድማ ኢዮም ነቲ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ውግእ ክኸፍቱ ዝወሰንዎ ውሳኔ ኣቐዲሞም ጀነራላት ትግራይ ቡብተራ ንውግእ ተዳሊና ኣሎና ካብ መንግስትና ተኩስ ዝብል ትእዛዝ ጥራይ ኢና ንጽብ ዘሎና ክብሉ ከለዉ ዶር ደብረጽዮን ድማ ብኻልእ መልክዑ ጉዳይና ብሰላም ኢና ንፈትሖ ዘስምዕ መዳናገሪ ቃላት ዝዘርግሖ ዝነበረ። መንዩ ንመን ክታልል፣ መንዩ ኸ ብመን ክታልል። ጉጅለ ውያነ ነቲ ናብ ኤርትራ ክወሩ ምሰሉይ ሕልናኣልቦ ተዳልዮም ዘለዉ መንግስቲ ኤርትራ ውግእ ክጅምርኩም ከም ልማዶም ንመንግስቲ ኤርትራ ተጎቲኹም ኣብ ውግእ ኣእትዮም ነቲ መንጸፍ ክኾናም ኣቕሪቦም ዘለዉ ኣቤቱታ ኤርትራ ውግእ ጀሚራትልና ኢሎም ከእውዩ ዕድል ኢዮም ዝጽበዩ ዘለዉ።

ኣብ 2009 ዓ.ም. ናይ ሕቡራት መንግስታት ሰኩሪቲ ኮንሲል ኣብ ልዕሊ መንግስቲ ኤርትራ እገዳ ክውስኑ ተኣኪቦም ኣብ ዝነበሩሉ ጊዜ ጠቕላይ ሚኒስተር ኢትዮጵያ ነበር ሒዳሪናይ መለሰ ዜናዊ ካብቶም ኣብ ኣዲስ ኣበባ ዝነበሩ ኣፍሪቃውያን ዲፕሎማሲታት ዓዲሙ ኣብ መዕረፊ ክፍሊ (Situation Room) ኮፍ ኢሉ ብተለቪዥን ነቲ ናይ ሰኩሪቲ ኮንሲል ውሳኔ ክጸድቅ እንዳተመልከተ እገዳ ተወሲኑ ክሐልፍ ደንግይዎ ስለ ዝነበረ፣ ዘይከውን ኮይኑዎ እምበር ነታ ኣብ

ኢ.ዱ. ዝነበረት ቢሮ ኣቐቢሉ ከፈርማ ካብታ ኮፍ ኢሉዎ ዝነበረ ኩርሲ ሐፍ - ቐይዎ ክብል ይርኢ ነይሩ። ወያነ ካብ ነብሶም ዘይኮነስ ኣብቶም ዝልእክዎም ተአማሚናም ኢዮም እንዳገገሙሎ ብሐሶት ዘይተገብረ ተፈጺሙ እንዳብሉ ንህዝቦም ዘታልልዎ። ቐድሚ ናይ 2020 ዓ. ም. ውግእ ምጅማሩ ህዝቢ ትግራይ ኣብ ኣኼባታት ዝነገሮ ዝነበረ ሐቂ መሰልዎ ብሐባር ሰብኣይ ሰበይቲ ኣጅኹም ይብሎም ነይሩ፤ ድሕሪ ሞትን መቐሰልትን ደቆም፤ ድሕሪ ሕማምን ሞምየትን፤ ድሕሪ ዕንወትን ምዝንባልን፤ ህዝቢ ኣኪቦም ንኻልኣይ ጊዜ ክንዋጋእ ኢና ተዳለዉ ንውግእ ክብልዎም ከለዉ ብፍርሐትን ራዕድን ተዋሒጦም ተጨኒቐም ብኣፎም ተዛሪቦም ዘይኮነስ ገጾም ተጨምዲዱ ዓይኖም ሰም ኢሉ ክርእይዎም ኣይደለዩን። ክቡር ዶር ደብረጽዮን ዝኣረገ ናይ ወያነ ድብተር እንዳገናጸልካ ዝሕደስ መሰሉካ ኣብ ልዕሊ ኤርትራ ክሰታት ካብ ምምስራት ወጺእካ ብንጽህ ልቢ ኣብ መንጎ ክልቲኡ ጎረባብቲ ህዝቢታት ሰላም ክፍጠር ክትጽውዕ ከሎኻ ብናይ ዓለም ደለይቲ ሰላም፤ ብተጋሩ ደለይቲ ሰላም ብኤርትራውያን ደለይቲ ሰላም ሰማዕቲ ምረኽብኩ። እንተዘይ ገበርካዮ ግን ህዝብኻ ባዕሉ ንሰምየን ወይ ንደቡብ ዘዋጽኦ መገዲ ክደሊ ኢዩ።

ክቡር ህዝብን መንግስትን ኤርትራ ብሰንኪ ሓማቕ መንግስታዊ ምሕደራ ኣብ ውሽጢና ዘይቃዶ ኣብ ነንሕድሕዱ መላግቦ ዘይብሉ ጋሕማጥ ፖለቲካ ዝመሰረቲ ጉዕዞ ሓዘና ንብዙሕ ዓመታት ክንጎግዝ ክንብል ሃገርና ካብቲ ክትበጽሖ ዝግብኦ ንድሕሪ ት ገጽና ጎቲትናዮ ኢና። እስከ ነቲ ዝሐለፍናዮ ዓመታት ንድሕሪት ቁሊሕ ኢልና ብቐኑዕ ኣእምሮ ብምጥማት ንርእዮን ንዘክሮን። ደጊምና ደጋጊምና መርሚርና ዝፈጸምናዮ ጌጋታትና ዘኪርና ንኣርም።

ኣብ ጎረቤትና ዘላ ኢትዮጵያ ህዝባ ካብ ዝሐለፉ መግዛእትታት ክወጽእ ብዙሕ ተቓሊሱ ኢዩ፤ ሐድነት ግን ኣይነበሮን። ብምክንያት ወያነ ዝፈጠሮ ፍልልይ ምምሕዳር ብሔራዊ ክልል፤ ኣብ ውሽጦም ተወሊዑ ዘሎ ሐዊ ካብቲ ቀዳማይ ቦታ ናብቲ ዳሕራይ ቦታ እንዳተላብዔ መስኪን ሰብ ክጸንት ንብረት ክግኑ ንርእኢ ኣሎና። ሐድነቶም ስለ ዘዋጥኡ ኢዮም ኣብዚ በጽሖም ዘለው። ኤርትራውያን ክንጥንቀቕ ኣሎና፤ ናይ ጎረቤትና ኢትዮጵያ ጉዳይ ኣብዚ ከብጽሖ ዝኸኣለ ጠንቁን ሳዕቤንን ሐድነቲ ስለ ዘዋጥኡ ኢዩ። ኤርትራውያን ኣዳዕዲዕና ንፈልጦ ኢና። ነዚ ናብ ሃገርና ዘመልከተ ክሲ፤ ለመና፤ ለበዋን መጠንቀቕታን ዘጠቓለለ መልእኽቲ መንግስቲ ክልል ትግራይ ብጽቡቕ ተረዲእና ኩሉ ገዲፍና ጉዳይ ሃገርና ከነቐድም ነፍሲ ወከፍና ሐላፍነት ኣሎና። መንግስቲ ኤርትራ ብዕርቂ ወይ ብድፍኢት ደቁ ክሐልፍ ኢዩ፤ ክሳብ ዝሐልፍ ግን ትንፋስ ኢዩ ዘሕልፍ ዘሎ። መንግስቲ ክልግስ ተፋላሊና ዘይኮነስ ብሐድነትና ክኸውን ኣለዎ። ህዝብና ክኸብር ነጻነትና ክሕሎ ሰላም ክንረክብ ብብዘለናዮ ምስ ዋሕስ ህዝቢ ሐይልታት ሰራዊትና ወጊንና ክንሕግዝ ግቡእና ኢዩ። ሃገር ህዝባ ኢዩ ሰሪሖ ብረሃኡ ዘማዕብላ፤ ኣብ ጊዜ ውግእ ድማ ህዝባ ኢዩ ክከላኸል ኣብ ዝሓልፈን ውዑይን ኣትዩ ዘድሕና። መንግስቲ ምስ ካልኣት መንግስታት ኣብ ወፍሪ፤ ኣብ ንግዲ፤ ወተሃደርን ጸዋታን ዝተሓጋገዘ ናይ ደገ ተሓጋገዘቲ ክፈጥር ግቡእ ኣለዎ። ናይ ቀደም ኣዘራርባ ካብ ብኣኻ ጠፊኡስ ብኣኻ ለሚዑ ኣይበሉኻ ይበሃል ነይሩ፤ ሎሚ ግን ንኸትለምዕ ካብ ጎበጣታት ክትድሕን ዘመድን ሓጋዘን ኣድላይ ኢዩ። ሃገራት ዓለም ተሓጋጊዘን ኢዩን ዝነበራ ዘለዋ፤ መጻምዲ ምሓዝ ንረብሐኻ ኢዩ። ስለዚ ኤርትራ ዱልዱል ጸግዒ ክትሕዝ ኣለዋ። መንግስቲ ካብ ንኣገልግሎት ብግፋ፤

ንውግእ ብግፋ ህዝቢ ዝጸልኦ ምምሕዳር ወጺኡ ምምሕዳር መንግስታዊ ትካላት ብግቡእ ኣገልግሎት ንህዝቢ ክህቡ፣ ሰራሕ ክኸፍት፣ ዜጋታት ክገብርዎ ዝኸእሉ ክገብሩ ዕድል ክኸፍት ኣለዎ።

ኤርትራ ህዝባን መንግስታን ካብ ምትህልላኻ ወጺኡ ኣብ ልቡ ተመሊሹ ክምቲ ንናይ ደገ ጸላእቲ ሰሚሩ ዝምክቶ ኣብ ነንሕድ ሕዱ ብሰላም ተሐቛቕፋ ክክብር ብሐደ ክመክር ኣብ ሰማይን ኣብ ምድርን ዝክብር ፈጣሪና ይሐግዘና፣ ኣሚን።

ሕልሚ ኤርትራዊ መንእሰይ ይተግወት፣

ዘለኣለማዊ ክብርን ዝኸርን ንስዑኣትና፣

ገብረዝጊ ኣፍወርቂ